

ИЗВЈЕШТАЈ

О РАДУ ИСТОРИЈСКОГ ИНСТИТУТА СР ЦРНЕ ГОРЕ У 1979. ГОДИНИ

I

ОПШТИ ДИО

Историјски институт СР Црне Горе, основан 1948. године, самоуправна је радна организација, без основних организација удруженог рада, која се бави научном дјелатношћу и врши послове од посебног друштвеног интереса. Године 1974, у циљу унапређења научне и образовне дјелатности и других бројних послова и задатака од заједничког интереса, Институт је удружен у Универзитет „Вељко Влаховић“ у Титограду.

Остваривање самоуправљања

У остваривању својих друштвено-економских и других самоуправних права радници у Институту одлучују на збору, референдумом и другим облицима изјашњавања, као и путем делегата и делегација у скупштинама самоуправних интересених заједница, скупштинама друштвено-политичких заједница и скупштини Универзитета „Вељко Влаховић“.

Заједно са радницима Института, у управљању пословима од посебног интереса учествују и представници друштвене заједнице, и то: Централног комитета СК Црне Горе, Извршног вијећа Скупштине СР Црне Горе, Самоуправне интересне заједнице за научне дјелатности СР Црне Горе, Скупштине општине Титоград и Друштва историчара СР Црне Горе.

Збор радника

У Институту сви радници врше функцију радничког савјета и одлучују личним изјашњавањем на Збору радника. У 1979. години Збор радника је одржао 10 састанака, од којих два са представницима друштвене заједнице.

Збор радника са представницима друштвене заједнице разматрао је годишњи извјештај и резултате рада Института и о томе донио закључак, утврдио годишњи програм рада и именовао др Јована Бојовића за директора Института.

Од важнијих послова које је обавио Збор радника без представника друштвене заједнице треба посебно поменути: доношење финансијског плана за 1979. и завршног рачуна за 1978. годину, доношење Самоуправног споразума о распоређивању дохотка и распоdjели личних доходака, пра-

вилника о општенародној одбрани и друштвеној самозаштити, Правилника о службеној тајни, Правилника о пријему, кретању и евидентирању странаца, закључивање самоуправних споразума о запошљавању и о заједничким критеријумима за распоdjелу станова на подручју општине Титоград и споразума о финансирању здравственог осигурања.

Збор радника је у току прошле године покљонио пуну пажњу питањима кадровског и материјалног положаја Института и у том смислу сачинио информацију и тражио помоћ од најодговорнијих друштвено-политичких форума Републике у циљу изналажења рјешења за превазилажење тешкоћа у којима се Институт налази.

Збор је расправљао и одлучивао и о низу других питања, од којих ваља поменути: избор нове Редакције часописа „Историјски записи“, организовање вјежбе „Јединствени у одбрани и заштити“, разматрање периодичних обрачуна и пословања, разматрање питања везаних за активност коју треба предузети у вези са посљедицама катастрофалног земљотреса, водио је разговоре о радној дисциплини, о распореду годишњих одмора, о утврђивању цијена издања Института и др.

Извршни одбор

У току 1979. године Извршни одбор је одржао шест састанака, на којима је утврђивао предлог неколико самоуправних општих аката (између осталих, Самоуправни споразум о распоређивању дохотка и распоdjели личних доходака, финансијски план и завршни рачун), расправљао и рјешавао о појединачној висини ауторских накнада за чланке и прилоге у часопису „Историјски записи“, предузимао мјере за заштиту и правилну употребу друштвене имовине која је Институту дата на управљање и вршио друге послове који су му законом и статутом стављени у надлежност.

Директор

Збор радника са представницима друштвене заједнице, на сједници од 3. јула 1979. године, донио је одлуку да за директора Института именује др Јована Бојовића на вријеме од четири године.

Директор је као инокосни пословодни орган обављао своје пословодно-оперативне, организаторске, координативне и друге функције у складу са законом, статутом и одлукама Збора радника и његовог извршног органа.

Научно вијеће

Научно вијеће Института, које се бави научно-стручним пословима, чине сви научни радници.

У току 1979. године Научно вијеће је одржало осам сједница, на којима је утврђивало предлог годишњег програма научноистраживачког и стручног рада, утврдило профил, план развоја и образовања и динамику пријема нових кадрова за рад у научном сектору и Архиву за раднички покрет, вршило избор научних радника у научна звања, разматрало нека питања средњорочног плана развоја историјске науке у СР Црној Гори за период 1981 — 1985. године, вршило анализе извршења плана научноистраживачког рада по тромесечјима, одређивало рецензенте за завршне радове, утврђивало предлог публикавања научних радова и предлагало Збору радника упућивање научних радника на конгресе, симпозијуме и студијске боравке у земљи и иностранству и расправљало о другим питањима од значаја за унапређење научноистраживачког и стручног рада Института и историјске науке уопште.

Унутрашња организација

У току прошле године у Институту је до 1. новембра радило 18 радника, а од тада 19, од којих девет на научноистраживачким пословима и задацима, три на пословима у Архиву за раднички покрет, један у библиотеци и шест на пословима и задацима општинских и рачуноводствено-комерцијалних послова.

Од 19 радника, 11 их има високу стручну спрему, од којих су седам доктори наука и један магистар, два радника имају вишу стручну спрему, два средњу, два степен квалификованих радника (дактилографи I-а класе), један је полуквалификовани и један без квалификације.

Самоуправни и стручни органи Института су утврдили реалне потребе за кадровима, као и основе за одређивање њиховог профила образовања и усавршавања и о томе обавијестили најодговорније друштвено-политичке форуме Републике. По том плану Институт треба да у току 1980. године прими око 10 научних и стручних радника, који би радили на изучавању политичке, културне, привредне и правне историје, као и на објављивању грађе, изради библиографије и хронологија и др.

Самоуправни органи Универзитета „Вељко Влаховић“, СИЗ-а за научне дјелатности СР Црне Горе, Републичке самоуправне интересне заједнице културе, Републичког секретаријата за образовање, културу и науку, као и Комисија Предсједништва ЦК СК Црне Горе за историју СК, разматрали су Информацију о раду и проблемима Института и закључили да Институт треба што прије кадровски ојачати, просторно проширити и поправити његов материјални положај.

На бази поменуте Информације Института и мишљења заинтересованих органа и институција Републике, Предсједништво ЦК СК Црне Горе је 22. децембра 1979. године утврдило закључак да „треба предузети најхитније кораке да се Историјски институт кадровски и материјално ојача, да се његов научноистраживачки програм прошири на све епохе и области...“

Након свих тих активности, Комисија за друштвене дјелатности Извршног вијећа Скупштине СРЦГ предложила је Извршном вијећу конкретне предлоге у циљу рјешавања проблема, тј. стварања услова за нормално обављање послова и задатака Института, као и за унапређивање и проширење његове дјелатности, што је Вијеће у потпуности прихватило.

Материјална средства и стамбени проблеми

За извршење програма и плана рада Институт стиче доходак преко СИЗ за научне дјелатности СР Црне Горе, а нешто мало (за дјелатност Архива за раднички покрет) и преко Републичке СИЗ културе. Приходи које Институт остварује продајом часописа или услугама које врши различитим корисницима и наручиоцима су незнатни. С обзиром на то да Институт не може да обезбједи потребна средства за финансирање своје дјелатности а да има не мало наручилаца послова и задатака који не дају средства за наручене послове, поставља се као неминовност да се наручени послови плаћају што је иначе нормално и у складу са уставним начелом слободне размјене рада. Но, за финансирање укупне дјелатности Института биће потребно тражити и друге изворе.

Стамбени проблеми радника Института су доста озбиљни. Три научна радника и један стручни радник немају стан, већ живе као подстанари, а шест радника је непотпуно или половиночно ријешило стамбено питање. Кад се зна да Институт посљедњих година од СИЗ-а за научне дјелатности добија само по 200.000 динара за рјешавање стамбених питања, јасно је колико се тешкоће у вези са овим из годене у годину само повећавају. Овај проблем се посебно заоштрава када се узме у обзир да постоје научне и друштвене потребе да се ускоро прими око 10 научних

и стручних сарадника. С обзиром на садашње потребе и цијене станова, Институту би у овом тренутку било потребно око 3.000.000 динара да би уговорио четири стана.

II

НАУЧНИ И СТРУЧНИ РАД

Научни радници Института радили су на 10 научноистраживачких тема и задатака, и то:

1 — Котор у XIII и XIV вијеку

На овој теми радила је мр Марица Маловић, асистент. Рад је почела почетком 1979. године и, према уговору, треба да га заврши до краја 1983. године.

Мр Маловић је прегледала све публикације у Црној Гори у којима су објављени радови о средњевјековном Котору, након чега је направила попис библиографских јединица. Такође је прегледала сва посебна издања која су везана за Котор и његов дистрикт. Осим тога, радила је и на објављеним изворима (А. Mayer, *Monumenta Catarensia*; Т. Смичиклас, *Codex diplomaticus*).

Провела је 22 дана на научноистраживачком раду у Дубровачком архиву. Прегледала је 10 нотарских књига архивске серије *Diversa Cancellarie* од 1335—1371. године. У октобру је провела 20 дана у Архиву у Венецији. Консултовала је архивске серије *Senato Misti* и *Avogaria di Comun*, све нотарске књиге које се односе на XIV вијек. Затим је гледала нотаријат, *Cancellaria inferiore Notai*, прије свега оне нотаре-Венецијанце који су боравили у Котору и Дубровнику. У Венецији је користила и објављену грађу из млетачког архива која садржи податке о средњевјековном Котору.

Од новембра 1979. године секретар је Друштва историчара СР Црне Горе.

2. — Црна Гора 1852—1878

На овој теми од 1977. године ради др Радоман Јовановић, научни сарадник. Према уговору, треба да је заврши до краја 1981. године.

Према динамици рада било је предвиђено да аутор изврши сва архивска истраживања и припреме за писање рада. Такође је било предвиђено да ради на коначној преради и доради теме „Спољна политика Црне Горе 1956—1860“.

Због одређених разлога, међу којима и због слабог здравственог стања, аутор није у потпуности извршио ни један ни други задатак. Крајем године пошао је на боловање.

У току прошле године написао је неколико биљешки.

3. — Црна Гора 1878—1903

На овој теми радио је др Новак Ражнатовић, виши научни сарадник. Тему је крајем године завршио. Остало је само да се рад откуца и преда на рецензирање.

Поред рада на главној теми, написао је кореферат „Црна Гора и Турска 1878—1883“ и прочитао га на IV међународном конгресу за проучавање Југоисточне Европе августа 1979. у Анкари. Проширену верзију тога кореферата припремио је за штампу.

4. — Личност и дјело др Лазара Томановића

На овој теми ради др Ђоко Пејовић, научни савјетник. Рок завршетка теме уговорен је до краја 1980. године.

У протеклој години аутор је прикупио податке за библиографију радова Л. Томановића. Прикупљена је и систематизована сва грађа о његовој личности и дјелу. Остало је да се на Цетињу употпуни грађа за 2—3 одјељка монографије и евентуално прегледају Томановићеве биљешке које се чувају код његових потомака у Пули.

Поред рада на уговореној теми, аутор је урадио и сљедеће:

Још једном је прегледао и извршио мање измјене у рукопису „Друштвено-филозофски погледи у Црној Гори од почетка XIX до средине XX вијека“, који је већ дат у штампу. Допунио је јединицу „Архиви у Црној Гори“ за II издање Енциклопедије Југославије, I. Коначно је припремио за штампу обиман рукопис „Црна Гора од краја XVIII до средине XIX вијека (стварање државе и услови њеног развика)“.

За „Историјске записе“ припремио је три краћа текста.

По дужности дописног члана ЦАНУ извршио је задатке међуакадемијског одбора за изучавање патријархалних заједница и културе. Прочитао је све реферате поднесене на научном скупу, одржаном крајем новембра 1978, ради припреме зборника за штампу. Учествовао је у изradi теза за монографију Цетиња (поводом 500. годишњице оснивања) и предлога о сарадњи са ЦАНУ на остваривању пројекта „Друштвени живот старе Црне Горе“. Учествовао је у раду још три одбора ЦАНУ.

5. — Црна Гора 1903—1918

На овој теми радио је др Новица Ракочевић, виши научни сарадник. Аутор је завршио писање рада у предвиђеном року (крај 1979).

Поред рада на овој теми, аутор је радио на монографији о Колашину и већ откуцао 128 страна тог рада (има још око 60 страна у рукопису).

Прошле године учествовао је на три симпозијума: у мају у Илоку, у јуну у Пријепољу и у октобру у Новом Саду. Реферати које је прочитао на тим симпозијумима биће објављени у току ове године. Завршио је и реферат за симпозијум који је требало да организује Црногорска академија наука и уметности. Назив тога реферата је „Политичка мисао у Црној Гори на почетку XX вијека“.

Аутор је прошле године провео 10 дана на научно-истраживачком раду у архивима и библиотекама у Београду.

Члан је редакције часописа „Историјски записи“.

6. КПЈ у Црној Гори 1929—1941

На овој теми радио је др Јован Бојовић, виши научни сарадник. У току прошле године аутор је прикупљао грађу која се чува у Институту.

Др Бојовић је радио и на теми „Односи Црне Горе и Француске за вријеме првог свјетског рата“, а у току године завршио је рад „Синдикални покрет у Црној Гори између два свјетска рата“.

Поред рада на овим пројектима, радио је и на припремању два зборника грађе: „Извори за историју радничког покрета и револуције у Црној Гори (серија I, књига II)“, и „КПЈ у Црној Гори 1919—1920“.

Као члан Редакције за Историју СК Црне Горе радио је (са Радојем Пајовићем) на нарту пројекта Историје СК и учествовао у раду Редакције.

Као члан Редакције књиге „Тито у Црној Гори“ радио је на пред-ратном и послеријатном периоду. Био је члан Припремног одбора научног скупа „Тито и омладина“, као и члан Организационог одбора научног скупа „Прва обласна конференција КПЈ за Црну Гору“.

За „Хронологију револуционарног покрета Југославије“ написао је дио који се односи на Црну Гору до 1941. године (четири ауторска табака).

Радио је на књизи „Нека сјећања Николе Ковачевића“.

Учествовао је у раду Редакције „Историјских записа“ и Редакције „Прилога социјализма“ као њихов члан.

Учествовао је у раду радне групе за Историју СКЈ (за период 1919—1941), као њен члан. Такође је учествовао у раду Редакције „Извора за историју СКЈ и СКОЈ-а“, као њен члан.

Учествовао је као предавач на Сабору историчара у Никшићу („Организациони развитак КПЈ у Црној Гори 1919—1941“).

Написао је чланак „О револуционарној активности радника у Поморском арсеналу у Тивту (1918—1941)“.

Држао је наставу на Правном факултету у Титограду (предмет — Историја државе и права).

Као директор Института имао је посебне обавезе.

7. — *НОП у Црној Гори од средине 1942. до капитулације Италије септембра 1943. године*

На овој теми радио је др Ђуро Вујовић.

У току прошле године аутор је довео до краја прву верзију овога рада.

Током последњих година др Вујовић је у разним часописима на преко 200 страна објавио 11 чланака и расправа из рада „Црна Гора у првој години НОР-а“. На предлог Научног вијећа Института од 11. јуна 1979. године и на бази закључка Комисије за друштвене науке СИЗ-а за научне дјелатности СРЦГ од 26. септембра 1979. године, СИЗ за научне дјелатности СРЦГ је оцјенила да се то може прихватити као компензација за монографију, односно да се може узети да је пројекат „Црна Гора у првој години НОР-а“ завршен. За основ за верификацију овога пројекта — теме, поред наведеног мишљења, односно предлога Историјског института СРЦГ, послужила је и чињеница да су сви објављени радови којима се израда пројекта компензира рецензирани од стране стручних рецензента.

Поред ангажовања на главној теми, аутор је радио и на више других послова, од којих су значајни:

а) уређивао је часопис „Историјски записи“;

б) као представник ССРН Црне Горе учествовао је на манифестацији „Липовљански сусрети“ са саопштењем „О учешћу албанске народности у Црној Гори у НОБ-и 1941—1945“. Са истим саопштењем учествовао је на научном скупу у Приштини „Оружане снаге НОП-а на Косову 1941—1945“;

в) учествовао је у раду на изради пројекта за научни скуп „Револуционарни покрет и ослободилачки рат у Горњем Полимљу од 1918. до 1945. године“;

г) учествовао је у писању информације о положају Историјског института СРЦГ;

д) водио је разговоре на Филозофском факултету и у Институту за историју у Сарајеву у вези са потенцијалним кадровима за Историјски институт СРЦГ;

ђ) као ментор водио Азема Кожара, професора историје из Иванграда, који је пријавио магистарску тезу „Вихор у НОБ-и 1941—1945“ на Филозофском факултету у Приштини.

8. — *Изабрани списи Блажа Јовановића, књига 1*

На овом пројекту ради др Радоје Пајовић, виши научни сарадник. Обављена су сва истраживања, извршена шира селекција писама, извјештаја и других докумената који се односе на период ослободилачког рата и револуције. Предстоји прављење коначне селекције и припрема списка за штампу, са коментарима и објашњењима.

Осим на пословима везаним за уговорену тему, др Пајовић је радио и на следећем темама и пројектима:

а) Историја СКЈ — учествовао у раду трећег научног тима (период 1941—1945), у састављању композиције тога дијела рада, а за поглавље „Међународна афирмација НОП-а од Другог до Трећег засједања АВНОЈ-а“ написао тезе;

б) Историја Савеза комуниста Црне Горе — са др Јованом Бојовићем завршио нацрт пројекта. Учествовао у раду Редакције овог дјела као замјеник одговорног уредника;

в) Историја револуционарног омладинског покрета Југославије — учествовао у раду Редакције и посебно у раду радне групе на писању композиције дјела за период 1941—1945;

г) Извори за историју СКЈ и СКОЈ-а — учествовао у раду Редакције; д) Као члан Организационог одбора научног скупа „Прва обласна конференција КПЈ за Црну Гору“ учествовао у раду на припремању скупа (писао тезе, разне дописе и сл.);

ђ) за хронологију револуционарног покрета Југославије, период 1941—1945, написао 76 хронолошких јединица о Црној Гори, обима нешто преко три ауторска табака;

е) учествовао у раду на изради пројекта за научни скуп „Револуционарни покрет и ослободилачки рат у Горњем Полимљу од 1918 до 1945. године“;

ж) учествовао на сабору историчара у Никшићу са темом „Друштвено-политичке организације у ослободилачком рату и револуцији у Црној Гори“.

III

СПОЉНИ САРАДНИЦИ

Институт посљедњих година покушава да СИЗ за научне дјелатности СР Црне Горе заинтересује да одобри средства за финансирање тема спољних сарадника. Било је реално да се прошле године ангажује око 15 спољних сарадника — научних радника из земље, који се баве проучавањем прошлости Црне Горе. Међутим, СИЗ је захтјеве спољних сарадника одбила под изговором да нијесу поднијели пројекте својих тема, мада се у основи ради о недостатку материјалних средстава. Тако је Институт остао да контактира са спољним сарадницима само на три теме, и то:

1) *Црногорска војска 1878—1912*, аутор др Бранко Бабић, за коју је СИЗ за научне дјелатности СР Црне Горе у прошлој години одорила помоћ од 20.000 динара;

2) *Црногорска федералистичка странка*, аутор др Димо Вујовић, бивши директор Историјског института. То је Вујовићева раније уговорена тема. Аутор је завршио прву верзију рукописа о црногорским федералистима 1918—1929;

3) *Црногорски кадрови у НОР-у*, аутор Милија Станишић. До сада су написане двије главе, у којима се обрађују основе кадровске политике КПЈ у НОР-у и кадровски потенцијали Црне Горе. Такође је прикупљено око 50% укупно потребних података.

IV

НАУЧНИ СКУПОВИ

Прошле године су на научним скуповима узели учешћа:

1) на IV међународном конгресу за проучавање Југоисточне Европе у Анкари др Новак Ражнатовић, са корефератом „Црна Гора и Турска 1878—1883“, а др Јован Бојовић са саопштењем „Везе балканских социјалиста у току првог свјетског рата“;

2) на симпозијуму у Илоку „Стварање југословенске државе 1918. године“ др Новица Ракочевић, са саопштењем „Политичка и економска основа идеје уједињења у Црној Гори“;

3) на симпозијуму у Пријепољу „Сеоски дани Сретена Вукосављевића“ др Новица Ракочевић, са саопштењем „Ослобођење Пљеваља и Камене горе у првом балканском рату“;

4) на научном скупу у Новом Саду „Живот и дело Михаила И. Пупина“ др Новица Ракочевић, са саопштењем „Пупин и Црна Гора у првом свјетском рату“;

5) на научном скупу у Загребу „Тито и омладина“ др Радоје Пејовић, са саопштењем „О значају Црногорске народне омладине за масовност НОП-а у Црној Гори“; др Јован Бојовић, са саопштењем „Идеолошко-политички и културни рад Скоја у Црној Гори 1930—1932“, и Славко Станишић, са саопштењем „СКОЈ у Црној Гори у НОВ-и“;

6) на научном скупу „Револуционарни раднички и комунистички покрет у Никшићу и револуционарни лик Николе Ковачевића“ др Радоје Пајовић, са саопштењем „О значају националне компоненте за развитак револуционарног покрета у Црној Гори“, и др Јован Бојовић, са саопштењем „Неке карактеристике револуционарног покрета у никшићком крају до 1929. године“;

7) на научном скупу у Скопљу „Оснивање и развој КП Македоније“ др Радоје Пајовић, са саопштењем „Црногорски комунисти према македонском питању“.

V

У току 1979. године Редакција „Историјских записа“ уредила је број 3 и 4 часописа за 1978. и број 1 за 1979. годину. Припремљени су за штампу и број 2 и 3 за 1979. годину, али ови бројеви нијесу предати штампарии, јер се тамо већ налазе три броја часописа. Разлог за овако гомилање више бројева часописа у штампарии јесте у томе што је Институт раскинуо пословни однос са Издавачко-штампарском радном организацијом „Обод“ у Цетињу, а нову штампариију није брзо пронашао. Уговор о штампању часописа Институт је склопио са Графичким предузећем „Просвета“ у Београду и надамо се да ћемо за двије до три године надокнадити заостајање и постићи редовно излажење часописа.

Прошле године Институт је издао књигу „Берлински конгрес и Црна Гора“ др Новака Ражнатовића. Рукопис „Односи Црне Горе и Србије 1903—1918“ др Новице Ракочевића и „Просвјетни и културни рад у Црној Гори 1918—1941“ др Ђока Пејовића и даље леже у Издавачко-штампарској радној организацији „Обод“ у Цетињу, без изгледа да ће та организација испунити обавезу и штампати их.

Иначе, питање штампања готових рукописа годинама представља крупан проблем Института. Са 150.000 динара, колико је СИЗ за научне дјелатности СРЦГ додијелио Институту прошле године, не може се штампати више од пола књиге, тј. око 15 штампаних табака. Оцјењујемо да је велика штета што дугогодишњи истраживачки напори и резултати научних радника нијесу доступни културној и научној јавности, као и на-

шим школама и факултетима. Стога треба улагати сталне напоре да се пронађу средства за издавачку дјелатност Историјског института.

Исти проблем се понавља и за штампање и одржавање часописа „Историјски записи“, који добија мало средстава за те сврхе.

VI

АРХИВ ЗА РАДНИЧКИ ПОКРЕТ

У току прошле године 16 научних и јавних радника са стране радило је по више дана или седмица у Архиву, а десетине њих на краће вријеме, при чему су им радници Архива пружили помоћ при истраживању или на ксерографисању и снимању докумената. Поред тога, пружена је помоћ десетинама појединаца и организација који су тражили податке о борачком или радном стажу или за потребе обиљежавања појединих јубилеја и подизања спомен-обиљежја. Неколико општина у Црној Гори користило се услугама и грађом Архива ради тражења података за писање монографија о револуционарном покрету на њиховим подручјима. За потребе Спомен-куће Радоја Дакића, Спомен-музеја у Столицама, Архива СФРЈ и нове поставке Музеја револуције народа и народности Југославије радници Архива су истражили и снимили по више десетина докумената. Такође су пружили потребну помоћ и омогућили снимање више докумената телевизијама Титоград, Сарајево и Загреб за потребе припреме појединих емисија посвећених 60-годишњици Партије.

У току године радници Архива су прибавили неколико десетина докумената из других архива и нешто докумената и сјећања од стране појединаца. Пружали су помоћ појединцима око писања сјећања. Неколико сјећања и дискусија скинули су са магнетофонских трака, а неколико стотина докумената је прекуцано ради припреме за публикавање. Радници Архива су на регистратурски начин средили грађу Савеза удружења бораца НОР-а Црне Горе. Ради лакшег коришћења послижератне грађе, направљен је хронолошки попис конгреса, скупштина и пленума републичких друштвено-политичких организација до 1970. године.

Поред редовног чишћења, чувања и заштите од влаге, у вези са заштитом грађе отпочело се са радом на систематском ксерографисању оригиналних докумената, како би се оригинали повукли из свакодневне употребе. Конзервирање оштећених оригинала није могло бити вршено због заузетости Завода за заштиту споменика културе пословима проузрокованим земљотресом. Због недостатка средстава, потребне опреме и стручњака, није могло бити вршено ни микрофилмовање грађе.

Радници Архива су уложили доста труда на прикупљању, прекуцавању и припреми за штампу изабраних списа Блажа Јовановића. Такође су радили на припреми за штампу грађе са Оснивачког конгреса КП Црне Горе, као и још неких збирки докумената. Средства за штампање ових збирки нијесу одобрена, па ће даљи рад на овим пословима зависити од тога када ће та средства бити одобрена.

Током године радници Архива били су ангажовани око рјешавања кадровских, смјештајних и финансијских проблема Института и посебно Архива, о чему су сачињене опширне информације. Почетком године архивски помоћник је пошао у пензију, а је за неколико мјесеци то мјесто остало непопуњено.

Руководилац архива је био ангажован на стручном и научном раду поводом јубилеја 60-годишњице Партије. Радио је као члан одбора за објављивање архивске грађе централних органа Партије, СКОЈ-а и револуционарних синдиката, учествовао је са саопштењем на научном скупу у Загребу поводом 60-годишњице СКОЈ-а, радио је као секретар Комисије Предсједништва ЦК СК Црне Горе за Историју Савеза комуниста, као

члан редакције радио је на припреми едиције „Изабрани списи Ђлажа Јовановића“, написао је четири енциклопедијске јединице на укупно 60 страна за лексикон НОР-а Југославије (Култура у НОР-у Црне Горе, СКОЈ Црне Горе 1941—1945, Црногорска народна омладина 1941—1945 и КПЈ у Црној Гори 1941—1945). Из проблематике развоја и рада друштвено-политичких организација Црне Горе после рата написао је преко 50 јединица за Хронологију револуционарног покрета Југославије 1919—1979. Уз то је учествовао у припреми зборника радова „Дурмиторска партизанска република“, а до средине године вршио је и дужност директора Института.

VII

БИБЛИОТЕКА

У току прошле године у Библиотеци су обављани текући послови. Обновљена је претплата на периодику. Са сродним институцијама у земљи и иностранству вршена је размјена издања. Новине, као и неке од старих и оштећених књига, повезане су, инвентарисане и смјештене у полице.

Библиотека је у току године примала 13 наслова новина и 128 часописа — свезака, док је приновљених књига по инвентарској књизи регистровала 218 (од тога путем куповине 56, а остало размјеном и поклоном).

Фонд Библиотеке у току године користило је 48 научних радника, студената, ђака и пензионера.

VIII

ОПШТА И РАЧУНОВОДСТВЕНО-КОМЕРЦИЈАЛНА СЛУЖБА

У току прошле године ове службе су обављале текуће послове, међу којима посебно треба поменути следеће: припремиле су потребне информације, податке и материјале за 25 сједница Збора радника, Извршног одбора и Научног вијећа и израдиле нацрте и предлоге неколико самоуправних општих аката, одлука и докумената. Ове службе су такође израдиле периодичне обрачуне о пословању Института, старале се о правилној примјени законских прописа и одлука самоуправних органа, о коришћењу, управљању и располагању друштвеним средствима, водиле прописане књиге и евиденције, рјешавале службену пошту и обављале и друге послове од интереса за Институт.